Gelişen Ekonomiler

Kalkınma Ekonomisine Eleştirel Bir Bakış Açısı

BORÇ / İKTİSADİ DÜŞÜNCE TARİHİ / SİYASAL EKONOMİ / TİCARET

Barışı hafife almayın: Adam Smith'in ticaret ve savaş arasındaki ilişkiye dair uyarısı

1 ARALIK 20181 ARALIK 2018 MPPAGANELLİ 5 YORUM

Maria Pia Paganelli ve Reinhard Schumacher tarafından.

Ticaret barışın bir destekleyicisi midir? Ticaretin en eski savunucularından biri olan Adam Smith, ticaretin savaşları teşvik eden bazı ters etkilere yol açabileceğinden endişe duyar. Ticaretin yarattığı zenginlik, savaşların göreceli maliyetini düşürür, savaşları borç yoluyla finanse etme yeteneğini artırır (bu da algılanan maliyeti düşürür) ve ticari çıkarların pazarlarını genişletmek için savaşları kullanma isteğini artırarak savaşların sayısını ve süresini uzatır. Bu nedenle Smith, ticaretin barışçıl bir dünya yaratacağını varsayamaz. Ticareti savunurken ve teşvik ederken Smith, barışı garanti olarak görmememiz konusunda bizi uyarır. Smith'in fikirlerini ve bunların günümüz için önemini, *Cambridge Journal of Economics'te* yayınlanan son makalemizde (https://academic.oup.com/cje/advance-article/doi/10.1093/cje/bey040/5127359) ele alıyoruz .

Ticaret İşbirliği mi Yoksa Çatışma mı?

Ticaret, iş birliği olduğu kadar çatışma olarak da yorumlanabilir. Rekabet kelimesinin Latince kökeni cum- (birlikte) ve petere- (sormak) kelimelerinden gelir; yani bir araya gelmek, birlikte çabalamak anlamına gelir. Ancak zamanla, birbirine karşı savaşma anlamını da kazanmıştır. Dolayısıyla, rekabetle ilişkilendirilen ticaret, farklı insanlar arasında bağ kurulmasını ve bazılarının diğerlerine karşı, hatta şiddetli, rekabetini yansıtır.

Bu fikir uluslararası düzeye yayıldı. Ticaret, uluslar arasında bir "dostluk bağı" olmakla birlikte, kıskançlık ve çatışmaların da kaynağıdır.

Adam Smith bu gerilimi şu şekilde örneklendiriyor:

> *"Uluslara, çıkarlarının tüm komşularını yoksullaştırmaktan ibaret olduğu öğretildi. Her ulus, ticaret yaptığı tüm ulusların refahına kıskanç bir gözle bakmaya ve onların kazancını kendi kaybı olarak görmeye zorlandı. Doğal olarak, bireyler arasında olduğu gibi uluslar arasında da birlik ve dostluk bağı olması gereken ticaret, anlaşmazlık ve düşmanlığın en verimli kaynağı haline geldi." (Ulusların Zenginliği [1776] IV.iii.c.9)*

Smith, hem ekonomik hem de ahlaki nedenlerle ticaretin ateşli bir savunucusu olarak haklı olarak kabul edilir. Ticaret herkesi daha iyi duruma getirir. Bununla birlikte, yanlış algıların ve özel çıkarların kıskançlıkları ve çatışmaları körükleyebileceğinden, hatta uluslararası savaşlara yol açabileceğinden de endişe duymaktadır.

Ticaret Savaşlara Nasıl Yol Açabilir? Özel Çıkar Gruplarının ve Kamu Borcunun Rolü

Ticaret zenginlik getirir, bazen çok fazla zenginlik. Ve büyük kar fırsatlarının olduğu yerlerde, bu karları kendilerine kapmaya veya sadece kendileri için korumaya çalışan güçlü çıkarlar vardır. Bu özel çıkarlar, kıskançlığı ve ticaretin sıfır toplamlı bir oyun olduğu – benim kazandığım senin kaybettiğin şeydir – yanlış fikrini körükleyenlerdir. Liderlerinin ticaretle kendilerini zenginleştirmeleri nedeniyle, ülkeyi nasıl zenginleştirecekleri konusunda uzman olarak (yanlış) bir güvenilirlik kazanırlar. Ancak bildikleri şey, başkalarının pahasına kendilerini nasıl zenginleştirecekleridir. Bunu ticarete kısıtlamalar getirerek, ticarete sübvansiyon sağlayarak ve yabancı rakipleri şeytanlaştırarak yaparlar. Ancak ülkeyi zenginleştiren şey, ticareti kısıtlayan veya yapay olarak teşvik eden politikalar değil, engellenmemiş ticarettir.

Yine de,

> *"İnsanlığın yöneticileri olmamaları gereken tüccarların ve üreticilerin alçakça açgözlülüğü, tekelci ruhu," (Ulusların Zenginliği [1776] IV.iii.c.9)*

Öyle "güçlü" çıkar grupları yaratırlar ki, politikacıları ve kamuoyunu (yanıltıcı) tavsiyelerine uymaya ikna ederler, hatta "korkuturlar". Bu özel çıkar grupları, ticari ayrıcalıklarını tesis etmek veya korumak için bir ülkeyi savaşa sürüklemeye istekli ve muktedirdirler.

Peki neden bu kadar çok halk desteği görüyorlar? Sonuçta savaşlar yıkıcı ve pahalıdır.

Adam Smith iki neden görüyor. Birincisi, evet, savaşlar pahalıdır, ancak bunu hissetmiyoruz. Eğer savaşlar vergilerle finanse edilseydi, insanlar savaşların yükünü hisseder ve onları desteklemezlerdi, ya da en azından uzun süre desteklemezlerdi. Ancak savaşlar vergilerle finanse edilmez: kamu borcuyla finanse edilirler. Vergiler çok fazla artmaz, hatta hiç artmaz ve yük ya geleceğe ya da Neverland'e (ölüler diyarına) kaydırılır, çünkü kamu borcunun boyutu o kadar büyüyebilir ki, onu ödeme umudu veya imkanı kalmaz. Dolayısıyla, kamu borcunun varlığı ve savaşları finanse etmek için kullanılması, savaşın algılanan maliyetini azaltır (gerçek maliyeti değil, çünkü gerçek maliyet kolayca artabilir).

İkinci olarak, savaşlar çoğu insan için o kadar yıkıcı olarak algılanmıyor. Profesyonel bir orduya sahip olan insanların büyük çoğunluğu, sorunsuz bir şekilde hayatlarına devam edebiliyor. Çatışma bölgeleri, çoğu vatandaşın evinden çok uzakta, ülkelerinin sınırlarında veya hatta yabancı ülkelerde bulunuyor. Aslında, çoğu insan, hiçbir maliyet hissetmeden ve yıkım görmeden, savaşları bir eğlence olarak görüyor!

Çoğu insan "kendi filolarının ve ordularının başarılarını gazetelerde okumanın keyfini rahatça çıkarır" ve "binlerce fetih ve ulusal zafer umudu" besler; bu nedenle "eğlencelerine son veren barışın geri dönüşünden genellikle memnuniyetsizdirler" (*Ulusların Zenginliği* [1776] V.iii.37).

Yani, yaklaşık 250 yıl önce bir uyarı aldık: Özel çıkar gruplarının siyasi iktidarı ele geçirmesi ve kamu borcunun aşırı kullanımıyla ilişkili ters teşvikler olabilir; bu durum kıskançlığı uluslararası savaşlara yol açacak noktaya kadar körükleyebilir ve ticaretin doğal olarak getireceği faydaları ve "dostluk bağlarını" yok edebilir.

Maria Pia Paganelli (https://wordpress.com/post/developingeconomics.org/3685) *, Trinity Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nde (San Antonio, TX) Ekonomi Doçentidir.*

Reinhard Schumacher, *Almanya'daki Potsdam Üniversitesi Ekonomi ve Sosyal Bilimler Bölümü'nde doktora sonrası araştırmacıdır.*

" Barışı hafife almayın: Adam Smith'in ticaret ve savaş arasındaki

ilişkiye dair uyarısı ” hakkında 5 yorum

1. **Operasyonel Mükemmellik: Dünya Standartlarında Olmanın 10 Yolu - Trend Olanlar!** diyor ki:
   16 EYLÜL 2020, 16:41
   […] Kaynak […]

   CEVAP VERMEK
2. **Javier Solana'nın "Yirmi Birinci Yüzyılı Yeniden Rayına Oturtmak" başlıklı yazısında Mario's Lost Coins** şöyle diyor:
   23 ARALIK 2020, 10:42
   […] serbest ticarete karşı çıkarak nihayetinde başkanlığı kazanmak. Birdenbire, Adam Smith'in Milletlerin Zenginliği adlı eserindeki büyük ölçüde göz ardı edilen bu uyarı daha da öngörücü geldi: "Her ulus […]

   CEVAP VERMEK
3. **21. yüzyılı yeniden rayına oturtmak – f-fr** diyor ki:
   23 ARALIK 2020, 22:23
   […] bunu serbest ticarete karşı çevirip sonunda başkanlığı kazanmak. Birdenbire, Adam Smith'in Milletlerin Zenginliği adlı eserindeki büyük ölçüde göz ardı edilen bu uyarı daha öngörülü geldi: "Her millet yaratılmıştır […]

   CEVAP VERMEK
4. **21. yüzyılı yeniden rayına oturtmak | PG-Intel** diyor ki:
   23 ARALIK 2020, 23:10
   […] bunu serbest ticarete doğru çevirerek nihayetinde başkanlığı kazanmak. Adam Smith'in Milletlerin Zenginliği adlı eserinden gelen ve büyük ölçüde göz ardı edilen bu uyarı, birdenbire daha öngörülü geldi: "Her ulus yaratılmıştır […]

   CEVAP VERMEK
5. **Serbest Ticaret: Kültürel Uçurumun Kapatılması – Tersine Mantık** Şöyle Diyor:
   5 NİSAN 2021, 22:53
   [...] Kalıcı bir barış olsaydı, dünya barışı 1776'da sağlanmış olurdu. Sonuç olarak, Smith ticareti uluslar arasında potansiyel bir gerilim kaynağı olarak görüyordu. Şöyle bir görüş öne sürülmüştür ki [...]

   CEVAP VERMEK